

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 58 - 95, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/125/2001

PREFERENCJE PARTYJNE TYDZIEŃ PRZED WYBORAMI

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, WRZESIEŃ 2001

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Tydzień przed wyborami¹ 66% ankietowanych zadeklarowało, że chce wziąć udział w głosowaniu. Jednocześnie 16% potencjalnych wyborców ciągle nie umie wskazać ugrupowania, na które chcieliby głosować. Ponieważ do dnia wyborów pozostało już bardzo mało czasu, należy przypuszczać, że faktycznie także ta grupa ankietowanych nie weźmie w nich udziału. Wyborcze deklaracje składane w sondażach zwykle znacznie przekraczają odsetek osób, które potem rzeczywiście uczestniczą w głosowaniu, gdyż wielu respondentów obawia się, że zgłoszenie ankieterowi swej ewentualnej absencji będzie postrzegane jako coś niewłaściwego. Cztery lata temu udział w wyborach zapowiadało 65% wyborców, podczas gdy faktyczna frekwencja wyniosła niespełna 48%.

Gdyby wyborcy podtrzymali swoje decyzje wyborcze i 23 września głosowali dokładnie tak, jak zdecydowali tydzień wcześniej, wówczas do Sejmu weszłyby: koalicja wyborcza SLD-UP, PO, PiS, PSL, Samoobrona i LPR. Największe poparcie otrzymałaby koalicja SLD-UP, na którą chce głosować 50% wyborców. Pozostałe ugrupowania uzyskały wyraźnie mniejsze poparcie. Chęć oddania głosu na PO deklaruje 13% wyborców, a na PiS i PSL po 9% respondentów wybierających się do lokali wyborczych. Samoobrona uzyskała przychylność 6% potencjalnych wyborców. Wynik na granicy progu wyborczego (5%) osiągnęła LPR. Gdyby deklaracje ankietowanych się potwierdziły, poza parlamentem znalazłyby się ugrupowania sprawujące władzę w ciągu ostatnich czterech lat: AWSP, na którą zamierza głosować 5% wyborców (jako koalicja powinna przekroczyć próg 8%) oraz UW z 3% poparciem. Na pozostałe ugrupowania ubiegające się o miejsca w parlamencie głosowałoby poniżej 1% wyborców.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (136) przeprowadzono w dniach 13-16 września 2001 roku na liczącej 1225 osób reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tabela 1

Na kandydatów której partii, ugrupowania lub koalicji ugrupowań zamierza Pan(i) głosować 23 września br.?	VI 2001*	VII 2001	VIII 2001	IX 2001
	w procentach			
Sojusz Lewicy Demokratycznej wraz z Unią Pracy	54	52	50	50
Platforma Obywatelska	15	13	14	13
Polskie Stronnictwo Ludowe	8	13	10	9
Prawo i Sprawiedliwość	6	6	10	9
Samoobrona RP	2	2	1	6
Akcja Wyborcza Solidarność Prawicy	11	6	5	5
Liga Polskich Rodzin	-	2	1	5
Unia Wolności	2	4	4	3
Polska Unia Gospodarcza	0	1	0	0
Polska Partia Socjalistyczna	0	0	0	0
Alternatywa - Ruch Społeczny	0	0	0	0
Konfederacja	0	0	0	0
Mniejszość Niemiecka	-	-	-	0
Niemiecka Mniejszość Górnego Śląska	-	-	-	0
Polska Wspólnota Narodowa	-	-	-	0
N=	569	531	467	678

* W czerwcu pytanie brzmiało: „Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to na kandydatów której partii, ugrupowania lub koalicji ugrupowań głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach”? W komunikacie opublikowanym w czerwcu uwzględniliśmy kategorię „trudno powiedzieć”, stąd odsetki głosów na poszczególne ugrupowania były nieco inne.

Zgodnie z oczekiwaniami ostatni sondaż przedwyborczy wróży bezapelacyjne zwycięstwo koalicji SLD-UP, jednak osiągnięcie przez te ugrupowania większości pozwalającej na samodzielne utworzenie rządu - zważywszy jeszcze na trzyprocentowy margines błędu - stoi pod znakiem zapytania. Jeśli sprawdzą się deklaracje wyborców, do Sejmu wejdą także PO, PiS i PSL. Zapewne kampania wyborcza Samoobrony zwrócona do środowisk, które „przegrały” w wyniku transformacji, i najwyraźniej kontestująca *status quo*

na scenie politycznej sprawiła, że także to ugrupowanie w naszym sondażu przekroczyło próg wyborczy i ma szansę znaleźć się w parlamencie. W trakcie udanej kampanii - jak można sądzić na podstawie wyników - sympatyków zyskała także LPR, której rezultat jest bliski progu wyborczego. Jeśli weźmiemy pod uwagę błąd statystyczny, to możemy przypuszczać, że także UW i AWS ciągle nie są pozbawione szans. Nie należy zapominać, że deklaracje ankietowanych zostały złożone tydzień przed wyborami, kiedy trwa jeszcze najgorętszy okres kampanii wyborczej, a pod jej wpływem decyzje wyborców, a także decyzje osób, które zastanawiają się, czy warto głosować, mogą się jeszcze zmienić.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI

A N E K S

Tabela 1. 23 września odbędą się wybory do Sejmu i Senatu. Czy zamierza Pan(1) wziąć w nich udział? 1 - Na pewno wezmę w nich udział; 2 - Nie wiem, czy wezmę w nich udział; 3 - Na pewno nie wezmę w nich udziału

(%)

	1	2	3	Liczba osób
Ogółem	66	18	16	1225
Płeć				
Mężczyźni	72	14	14	585
Kobiety	62	21	17	640
Wiek				
18-24 lat	60	22	19	189
25-34	58	24	18	221
35-44	72	18	10	225
45-54	73	12	15	246
55-64	69	16	15	150
65 lat i więcej	66	14	20	194
Miejsce zamieszkania				
Wieś	70	16	14	443
Miasto do 20 tys.	62	22	15	154
20-100 tys.	65	19	16	240
101-500 tys.	66	18	16	249
501 tys. i więcej mieszk.	62	17	21	140
Wykształcenie				
Podstawowe	64	16	20	327
Zasadnicze zawodowe	64	22	14	382
Średnie	68	17	15	407
Wyższe	75	11	14	109
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	75	14	10	74
Prac. umysł. niż. szczebla	69	19	12	97
Pracownicy fiz. - umysł.	67	17	16	103
Robotnicy wykwalifikowani	65	21	14	122
Robotnicy niewykwalifik.	77	16	7	42
Rolnicy	74	15	11	71
Pracujący na własny rach.	80	16	4	39
Bierni zawodowo				
Renciści	58	23	19	148
Emeryci	70	11	19	218
Uczniowie i studenci	61	21	18	92
Bezrobotni	67	17	17	157
Gospodynie domowe i inni	43	32	25	61
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	73	18	9	184
społce właścicieli				
prywatnych i państwa	71	16	12	90
sekt. pryw. poza rolnict.	68	17	15	212
prywatnym gosp. rolnym	76	14	9	86
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	64	19	18	160
276-399	64	21	16	116
400-549	70	17	13	239
550-799	68	16	16	157
Powyżej 799 zł	75	13	12	214
Ocena własnych war. mater.				
Złe	62	19	19	467
Średnie	67	19	14	577
Dobre	75	11	14	182
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	59	19	22	68
Raz w tygodniu	74	14	11	633
1-2 razy w miesiącu	53	32	15	180
Kilka razy w roku	61	18	21	223
W ogóle nie uczestniczy	60	14	27	120
Poglądy polityczne				
Lewica	82	10	8	372
Centrum	63	22	15	337
Prawica	77	16	7	247
Trudno powiedzieć	39	26	35	269

Tabela 2. Na kandydatów której partii, ugrupowania lub koalicji ugrupowań zamierza Pan(i) głosować w tych wyborach?

(%)

	SLD + UP	AWSP	UW	Samoobrona RP	PiS	PSL	PO	LPR
Ogółem	50	5	3	6	9	9	13	5
Płeć								
Mężczyźni	52	3	3	6	9	10	12	3
Kobiety	50	6	2	6	9	7	14	7
Wiek								
18-24 lat	65	1	6	4	5	0	16	2
25-34	49	3	1	5	8	9	20	5
35-44	45	3	2	6	8	14	15	4
45-54	56	5	2	5	11	7	9	5
55-64	47	5	3	12	16	6	4	7
65 lat i więcej	45	10	2	5	6	12	13	5
Miejsce zamieszkania								
Wieś	47	4	4	9	4	18	9	5
Miasto do 20 tys.	42	6	1	10	9	9	18	6
20-100 tys.	57	5	3	5	9	3	9	6
101-500 tys.	60	2	2	2	13	2	14	4
501 tys. i więcej mieszk.	46	6	3	2	16	0	23	4
Wykształcenie								
Podstawowe	42	6	3	12	7	14	10	7
Zasadnicze zawodowe	54	4	4	9	9	8	5	5
Średnie	55	3	1	2	10	6	18	4
Wyższe	48	7	1	0	12	4	26	2
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	48	8	2	0	8	4	28	2
Prac. umysł. niż. szczebla	59	6	4	3	9	5	7	6
Pracownicy fiz.- umysł.	61	1	3	3	8	4	14	3
Robotnicy wykwalifikowani	55	5	0	3	9	4	11	7
Robotnicy niewykwalifik.	36	0	4	14	18	0	19	8
Rolnicy	33	1	0	16	5	41	0	3
Pracujący na własny rach.	58	0	0	0	11	10	21	0
Bierni zawodowo								
Renciści	41	14	0	6	10	14	6	9
Emeryci	50	4	2	10	10	7	12	6
Uczniowie i studenci	61	2	6	0	5	0	27	0
Bezrobotni	53	2	6	8	9	9	8	4
Gospodynie domowe i inni	40	5	3	2	17	8	14	10
Pracuje w:								
inst. państw., publicznej	52	7	2	6	11	4	11	6
spółce właścicieli								
prywatnych i państwa	58	5	3	8	5	4	12	0
sekt. pryw. poza rolnict.	53	2	2	0	12	6	20	4
prywatnym gosp. rolnym	35	1	0	18	4	40	0	3
Dochody na jedną osobę								
Do 275 zł	48	1	4	4	5	13	12	12
276-399	56	3	0	9	4	8	14	6
400-549	54	4	1	5	11	9	9	6
550-799	54	5	2	9	8	5	15	6
Powyżej 799 zł	46	6	5	2	13	6	19	3
Ocena własnych war. mater.								
Złe	55	5	3	4	9	10	9	6
Średnie	50	4	2	9	10	8	13	5
Dobre	44	7	3	2	8	8	21	3
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	28	14	3	6	25	3	6	16
Raz w tygodniu	42	5	3	7	11	12	13	6
1-2 razy w miesiącu	62	2	4	10	1	6	13	2
Kilka razy w roku	66	2	1	3	7	4	13	2
W ogóle nie uczestniczy	77	5	2	2	2	1	11	0
Poglądy polityczne								
Lewica	87	0	0	2	2	6	2	0
Centrum	36	0	2	8	13	15	20	4
Prawica	10	16	7	6	19	6	25	11
Trudno powiedzieć	30	6	5	21	6	11	7	14

(continued)

Tabela 2 (cd.). Na kandydatów której partii, ugrupowania lub koalicji ugrupowań zamierza Pan(i) głosować w tych wyborach?

(%)

	MN	Konfederacja	PUG	PPS	Liczba osób
Ogółem	0	0	0	0	678
Płeć					
Mężczyźni	0	1	0	0	361
Kobiety	0	0	0	0	317
Wiek					
18-24 lat	0	0	0	0	92
25-34	0	0	0	0	103
35-44	1	2	0	1	146
45-54	0	0	0	0	154
55-64	0	0	0	0	84
65 lat i więcej	0	0	1	0	99
Miejsce zamieszkania					
Wieś	0	0	0	0	245
Miasto do 20 tys.	0	0	0	0	79
20-100 tys.	0	2	0	1	132
101-500 tys.	0	0	1	0	145
501 tys. i więcej mieszk.	0	0	0	0	78
Wykształcenie					
Podstawowe	0	0	0	0	160
Zasadnicze zawodowe	0	1	0	0	203
Średnie	0	0	0	0	244
Wyższe	0	0	0	0	71
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	0	0	0	0	51
Prac. umysł. niż. szczebla	1	0	0	0	59
Pracownicy fiz.- umysł.	0	0	0	0	63
Robotnicy wykwalifikowani	0	4	0	1	65
Robotnicy niewykwalifik.	0	0	0	0	23
Rolnicy	0	0	0	0	43
Pracujący na własny rach.	0	0	0	0	24
Bierni zawodowo					
Renciści	0	0	0	0	71
Emeryci	0	0	0	0	122
Uczniowie i studenci	0	0	0	0	52
Bezrobotni	0	0	1	0	83
Gospodynie domowe i inni	0	0	0	0	20
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	1	0	0	0	121
spółce właścicieli	0	5	0	0	55
prywatnych i państwa	0	0	0	1	116
sekt. pryw. poza rolnict.	0	0	0	0	50
prywatnym gosp. rolnym	0	0	0	0	
Dochody na jedną osobę					
Do 275 zł	0	0	0	0	81
276-399	0	0	0	0	66
400-549	1	0	0	1	144
550-799	0	0	1	0	91
Powyżej 799 zł	0	0	0	0	146
Ocena własnych war. mater.					
Złe	0	0	0	0	235
Średnie	0	0	0	0	323
Dobre	1	2	1	0	120
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	0	0	0	0	29
Raz w tygodniu	0	0	0	0	388
1-2 razy w miesiącu	0	0	0	0	80
Kilka razy w roku	0	2	0	1	117
W ogóle nie uczestniczy	0	0	0	0	63
Poglądy polityczne					
Lewica	0	0	0	0	292
Centrum	0	2	0	0	169
Prawica	0	0	1	0	167
Trudno powiedzieć	0	0	0	0	50